

42 כמובא בירושלמי⁴, מפל־מקום עקר הענין דתְרוּמַת
43 השְקָלִים הוא עבֹר קְרִבְנוֹת צְבוּר⁶, כְּמוֹכָא גַם בְּפִרוּשׁ
44 רש"י על התּוֹרָה⁷, והפעם השלישית בה נאמר בפסוק הביטוי
45 'תְרוּמָה', "וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם" זו תְרוּמַת
46 הַמִּשְׁפָּן הַדְּבָרִים הַשּׁוֹנִים שֶׁבִּנְיָ

בציווי על מלאכת המשכן, נאמר:

1 וַיִּקְחוּ בני ישראל לִי לקדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר
2 יִדְבְּנוּ לְבֹו לתת תְרוּמָה למלאכת המשכן תִּקְחוּ אֶת תְרוּמָתִי, וְזֹאת
3 הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם¹, וּמוֹנָה הַכְּתוּב וּמִפְרֹט י"ג²
4 דְּבָרִים שְׁצִרִיךְ להביא כתרומה
5 למלאכת המשכן.

47 ישראל הביאו כתרומה עבור מלאכת
48 המשכן (שְׁמֹנֶה עָשָׂר מֵתְרוּמָה זו נִבְנְיָה
49 הַמִּשְׁפָּן. וְזֶהוּ הַטַּעַם וְהַסִּיכָה
50 שְׁאֲמָרוּ² חֲכָמֵינוּ ז"ל שְׁנִמְנוּ כָּאֵן
51 בפסוק המפרט את הדברים שיש
52 להביא כתרומה למלאכת המשכן "וזהב
53 וכסף" וכן הלאה י"ג דְּבָרִים, אָף
54 שְׁלֹשָׁאֲרָה יֵשׁ כָּאֵן ט"ו
55 דְּבָרִים⁸ (וזהב, כסף, נחושת, תכלת,
56 ארגמן, תולעת שני, שש, עזים, עורות
57 אלים מאדמים, עורות תחשים, עצי
58 שיטים, שמן למאור, בשמים לשמן
59 המשחה ולקטרת הסמים, אבני שוהם
60 ואבני מילואים לאפור ולחושן) בִּינּוֹן
61 שְׁבַח־שְׁבוּן זֶה שֶׁל י"ג דְּבָרִים בְּלִבְדוּ
62 נְכָלִים רַק הַדְּבָרִים שְׁמֵהֶם
63 נִבְנְיָה הַמִּשְׁפָּן, מֵה־שְׁאִין-כֶּן
64 שְׁמֵן לְמָאוֹר וּבְשָׂמִים לְשֶׁמֶן
65 הַמִּשְׁחָה שֶׁהֵם עַל-דֶּרֶךְ
66 קְרִבְנוֹת⁹ שְׁמֵקִיבִים בְּמִשְׁכַּן לֵאחֹר
67 שֶׁנִּבְנְיָה הַהוּקִים).

68 וְהִינּוּ, פִירוּשׁ דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל
69 בְּתַלְמוּד יְרוּשָׁלַיִם עַל כֵּךְ שֶׁהַכְּתוּב
70 מְדַבֵּר עַל שְׁלוֹשׁ תְרוּמוֹת הוּא שְׁאֵף-
71 עַל־פִּי שְׁבַח־שְׁטוֹת בְּכְתוּב
72 מְדוּבָר רַק אֹדוֹת י"ג
73 הַדְּבָרִים שְׁנִתְּנוּ לְתְרוּמַת
74 הַמִּשְׁפָּן, וְלֹכֵן שְׁנֵי הַדְּבָרִים שֶׁלֹּא
75 נִדְרָשׁוּ לְמִלְאכַת הַמִּשְׁכַּן עֲצָמָה (הַשֶּׁמֶן
76 לְמָאוֹר וּבְשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה) לֹא
77 נִמְנָיִם עִם כָּל הַשָּׂאֵר מִפְּל־מִקּוֹם
78 נִרְמָזוּ בְּזֶה בְּפִסּוּק זֶה גַם עוֹד
79 שְׁתֵּי תְרוּמוֹת נוֹסְפוֹת עַל הַתְרוּמוֹת

בס"ד. אור ליום ד' פרשת תרומה, א' דראש־חודש אדר, ה'תשל"ה

(הנחה בלתי מוגה)

1 וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ
2 לְבֹו תִקְחוּ אֶת תְרוּמָתִי, וְזֹאת הַתְּרוּמָה
3 אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם¹, וּמוֹנָה י"ג² דְּבָרִים. וְנִדְוַע
4 הַדְּיוּק בְּזֶה³, לְמָה נֶאֱמַר לְשׁוֹן תְרוּמָה שְׁלֹשׁ
5 פְּעָמִים, דְּלְכָאוּרָה הָהִיא לְמִימַר "וַיִּקְחוּ לִי
6 תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ" (וְלִמְנוֹת י"ג דְּבָרִים).
7 וְאֵיךְ עַל זֶה בִּירוּשָׁלַיִם⁴ (וְהִבִּיאוּ רש"י
8 בְּפִרוּשׁוֹ עַל הַתּוֹרָה⁵), בְּשֹׁלֵשׁ תְרוּמוֹת הַכְּתוּב
9 מְדַבֵּר (וְלִכֵּן נֶאֱמַר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים "תְרוּמָה", לְרַמּוֹז
10 עַל שְׁלֹשׁ הַתְרוּמוֹת), "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" וְגו' זו
11 תְרוּמַת אֲדָנִים, "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹו
12 תִקְחוּ אֶת תְרוּמָתִי" זו תְרוּמַת שְׁקָלִים (שְׁמֵהֶם
13 קָנוּ קְרִבְנוֹת צְבוּר. וְאָף שְׁמֹנֶה עָשָׂר לְקָחוּ גַם עֲבוּר
14 בְּדָק הַבֵּית, כְּדֹאֵיכָא בִירוּשָׁלַיִם⁴, מִפְּל־מִקּוֹם
15 עָקֵר הָעֵנָן דְּתְרוּמַת הַשְּׁקָלִים הוּא עֲבוּר קְרִבְנוֹת
16 צְבוּר⁶, כְּמוֹכָא גַם בְּפִרוּשׁ רש"י עַל הַתּוֹרָה⁷),
17 "וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם" זו תְרוּמַת
18 הַמִּשְׁפָּן (שְׁמֹנֶה עָשָׂר נִבְנְיָה הַמִּשְׁפָּן. וְזֶהוּ שְׁאֲמָרוּ²
19 שְׁנִמְנוּ כָּאֵן י"ג דְּבָרִים, אָף שְׁלֹשָׁאֲרָה יֵשׁ כָּאֵן
20 ט"ו דְּבָרִים⁸, בִּינּוֹן שְׁבַח־שְׁבוּן זֶה נְכָלִים רַק
21 הַדְּבָרִים שְׁמֵהֶם נִבְנְיָה הַמִּשְׁפָּן, מֵה־שְׁאִין-כֶּן שְׁמֵן
22 לְמָאוֹר וּבְשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה שֶׁהֵם עַל-דֶּרֶךְ
23 קְרִבְנוֹת⁹). וְהִינּוּ, שְׁאֵף-עַל־פִּי שְׁבַח־שְׁטוֹת
24 בְּכְתוּב מְדוּבָר רַק אֹדוֹת י"ג הַדְּבָרִים שְׁנִתְּנוּ
25 לְתְרוּמַת הַמִּשְׁפָּן, מִפְּל־מִקּוֹם נִרְמָזוּ בְּזֶה גַם עוֹד שְׁתֵּי תְרוּמוֹת, וּבִיחַד הֵן שְׁלֹשׁ

6
7 וְנִדְוַע הַדְּיוּק בְּזֶה³, הַשְׂאֵלָה
8 הַמְבוֹסֶסֶת עַל דְּיוּק בְּלִשׁוֹן הַפִּסּוּק
9 לְמָה נֶאֱמַר בְּפִסּוּק זֶה לְשׁוֹן
10 תְרוּמָה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים,
11 דְּלְכָאוּרָה הָהִיא לְמִימַר
12 הִיא לֹו (לְפִסּוּק) לֹמַר בְּקִיצוֹר
13 "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל
14 אִישׁ" (וְלִמְנוֹת י"ג דְּבָרִים)²
15 וּמְדוּעַ נֶאֱמַר בְּאִיכוֹת כֵּךְ שֶׁהִבִּיאוּ
16 'תְרוּמָה חָדוּר עַל עֲצָמוֹ שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים
17 — וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, וְזֹאת הַתְרוּמָה
18 אֲשֶׁר תִקְחוּ וְתִקְחוּ אֶת תְרוּמָתִי"?
19 וְאֵיךְ מוֹכָא עַל זֶה
20 בִירוּשָׁלַיִם⁴ בְּתַלְמוּד יְרוּשָׁלַיִם
21 (וְהִבִּיאוּ רש"י בְּפִרוּשׁוֹ עַל
22 הַתּוֹרָה⁵), בְּשֹׁלֵשׁ תְרוּמוֹת
23 שְׁנוֹת הַכְּתוּב מְדַבֵּר (וְלִכֵּן
24 נֶאֱמַר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
25 "תְרוּמָה", לְרַמּוֹז עַל שְׁלֹשׁ
26 הַתְרוּמוֹת הַשּׁוֹנִים, כֵּךְ שֶׁאֵין זו
27 כְּפִילוֹת מִיִּתְרוֹת), הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה בַּה
28 מוֹחֵר הַבִּיטוּי 'תְרוּמָה' בְּפִסּוּק זֶה
29 "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" וְגו' זו
30 תְרוּמַת אֲדָנִים תְרוּמָה שֶׁבִּנְיָ יִשְׂרָאֵל
31 הִבִּיאוּ בְּמִיחַד לְצוּרֵן אֲדָנִי הַנְחוּשֶׁת
32 בְּהֵם נִקְבְּעוּ קִרְשֵׁי הַמִּשְׁכַּן, הַפַּעַם
33 הַשְּׁנִיָּה בַּה נֶאֱמַר בְּפִסּוּק הַבִּיטוּי
34 'תְרוּמָה', "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר
35 יִדְבְּנוּ לְבֹו תִקְחוּ אֶת תְרוּמָתִי"
36 זו תְרוּמַת שְׁקָלִים תְרוּמַת מַחְצִית
37 הַשְּׁקָל מֵאֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי
38 יִשְׂרָאֵל (שְׁמֵהֶם מִשְׁקָלִים אֵלֶּה קָנוּ
39 קְרִבְנוֹת צְבוּר. וְאָף שְׁמֹנֶה עָשָׂר
40 מִתְרוּמוֹת מַחְצִית הַשְּׁקָל לְקָחוּ גַם
41 עֲבוּר בְּדָק הַבֵּית, כְּדֹאֵיכָא

(1) פרשתנו (תרומה) כה, ב-ג. (2) פירוש ודעת זקנים מבעלי התוס' פרשתנו שם, ב. תנחומא פרשתנו ה. שהש"ר פ"ד, יג. זהו פרשתנו קמח, א. 3) בכלל הבא לקמן — ראה גם לקו"ש חלק טז ע' 292 ואילך (ממאמר זה), ובנסמן שם. 4) שקלים פ"ה ה"א. 5) פרשתנו שם. 6) שקלים רפ"ד. רמב"ם הל' שקלים רפ"ד. 7) פרשתנו שם. תשא ל, טו. 8) ראה בחיי פרשתנו שם, ז. כלי יקר שם, ג. 9) אוה"ת פרשתנו ע' א'שפג. ע' א'שצ. ע' א'חי. ע' א'חיד. וראה ע"ז ברע"ב וש"ך עה"ת כאן.